

DEBATT

redaksjonen@bondebladet.no
Husk navn og adresse.

Skriv kort. Innlegg skal ikke være lenger enn ca 500 ord, eller ca. 3000 tegn inkl. mellomrom.

Landbruk Nord sikrer rådgiving i Troms og Finnmark

DEBATT

Styret i Landbruk Nord, ved styreleder Widar Skogan

Norsk Landbruksrådgiving (NLR) og styreleder Steinar Klev har i to omganger vært ute i Bondebladet (nr. 49 og 50) med forklaringer vedrørende at Landbruk Nord er blitt sagt opp som regional enhet i NLR for Troms og Finnmark.

Landbruk Nord tar vedtak i NLR til etterretning, og vi tåler sågar at fakta pyntes på. Vi lever også godt med Klev sine mer løselige påstander om hvem som har ment og sagt hva til hvem, hvor og når. Det vi imidlertid ikke kan la stå uimotsagt er Klev sine direkte feilaktige påstander. Fra vår side holder vi oss til sakens skriftlige kommunikasjon mellom NLR og Landbruk Nord.

I 2016 vedtok NLR at kun godkjente regionale enheter skulle motta rammetilskudd fra 1.1.2017. Landbruk Nord ble godkjent som regional enhet for Troms og Finnmark i mars 2017.

I mai 2017 får vi tilsendt et avtaleutkast fra NLR, der det legges opp til at Landbruk Nord skal motta rammetilskudd for videreformidling til en tidligere enhet i NLR. I samme henvendelse inviteres det til et drøftingsmøte om avtalens innhold, men dette blir avlyst av NLR.

Landbruk Nord godtar etter hvert denne litt tvilsomme manøveren, under forutsetning av at NLR blir medunderskriver på avtalen. NLR godtar at avtalen skal underskrives av sakens tre parter, men til tross for flere purringer fra vår side får vi aldri tilsendt en avtale der det er tilrettelagt for at alle tre parter skal underskrive. Det er derfor dokumenterbart at det var NLR selv som hindret inngåelse av nevnte avtale.

Matjord trenger vern

DEBATT

Henning Røyneberg, Trøndelag Senterungdom

I 2015 vedtok Stortinget et jordvernmål der nedbygging av matjord ikke skulle overstige 4 000 dekar. Jordvernmålet skulle man nå innen 2020. I 2016 ble over 6 000 dekar matjord nedbygd i Norge. Det er med andre ord fortsatt er en lang vei å gå.

Matjorda trues av andre interesser og sterke krefter, som iver etter å sette opp nye boligfelt og industribygg eller bygge nye veier på matjord. Dette begrunnes ofte med beliggenheten jorda har, i tillegg til det er mindre kostnadskrevede enn bygging på annen grunn (for eksempel fjell).

I kommunene er det nok heller ikke uvanlig at matjorda må vike i møte med argumentet om at nye industribygg vil skape nye arbeidsplasser. Inntrykket er at det avgjørende blir at akkurat disse arbeidsplassene er så viktige at vernet om matjorda blir sekundært. Sak for sak kan en ha forståelse for dette, men mange bekker små gjør, som kjent, en stor å – eller i dette tilfellet: stortilt nedbygging av matjord.

Det har i senere tid dukket opp flere saker i media der man ser at matjorda har måttet vike for andre interesser. I Trøndelag har vi blant annet eksemplene om den nye travbanen som skal komme i Malvik og det nye kyllingslakteriet som skal bygges i Orkdal. I begge sakene har det vært tøffe prosesser og vanskelige avgjørelser som har blitt tatt. Det er likevel veldig uheldig og ansvarsløst at matjorda nok en gang taper.

Eksemplene i Malvik og Orkdal illustrerer poenget med at vi trenger et strengere nasjonalt vern av matjord. I begge eksempler var det alternativer til tomter der matjord ikke hadde gått tapt. Hadde man hatt et strengere nasjonalt vern, ville det blitt lettere for lokalpolitikere å ta slike avgjørelser. Da hadde ikke nedbygging av matjord vært et alternativ. ■

(Foto: Marit Glærum)

Når det gjelder påstanden om at Landbruk Nord ikke ville ta over en ansatt i HMS-tjenesten, så stemmer heller ikke det. Landbruk Nord har en annen pensjonsavtale enn NLR. Det er ulovlig å tilby ansatte i samme bedrift ulik pensjonsordning. Vi tilbød den som skulle over fra NLR til Landbruk Nord en lønnskompensasjon som da kunne brukes av den ansatte til en tilleggspensjonsordning, men denne løsningen ble ikke akseptert av NLR.

NLR sitt fremstøt i Troms og Finnmark, i samarbeid med NLR Nordland, er bygd på en gammel og kjent agenda om kun en NLR-enhet i Nord-Norge. Dette har styret i NLR forsøkt tidligere, men har tapt saken i NLR sitt årsmøte. Nå

prøver NLR å få gjennomført sin gamle kampsak med hjelp av løgn og skitne triks.

Stortinget har vedtatt at det skal være to fylker i Nord-Norge. Flere av fylkesmannens oppgaver innenfor landbruk vil bli overført til de nye fylkene. NLR vil svekke sin stilling i Nord-Norge ved å ikke ha en egen enhet for det nye storfylket Troms og Finnmark.

Landbruk Nord har et godt og faglig tilbud til bøndene innenfor avløsning, gjødselplanlegging, jordprøvetaking og andre tjenester og rådgiving som etterspørres. Vi vil holde en lavere prissetting enn NLR Nordland. Landbruksministeren bør merke seg at dette må Landbruk Nord klare uten statsstøtte over jordbruksavtalen. ■

Erstatning innenfor byggegrense mot veg

DEBATT

Bergsvein Træthaug, advokat i Thallaug ANS

Det kan bli erstatning selv om du har undertegnet en erklæring om fraskrivelse av erstatning fra Statens vegvesen. Det er fastslått av Eidsivating lagmannsrett.

Mange grunneiere med eiendom i nærheten av riksveg har blitt presentert for en ferdigskrevet erklæring som kreves undertegnet hvis det skal oppføres bygg eller gjennomføres andre tiltak innenfor byggegrensen mot offentlig veg. Byggegrensen for riksveg er i dag 50 meter fra midtlinjen.

Saken lagmannsretten tok stilling til (LE-2016-121250) gjaldt skjønn etter avståelse av grunn til ombygging av riksveg og bygging av ny gang- og sykkelveg. Vegtiltaket kom betydelig nærmere tunet på landbrukseiendommen; avstanden til driftsbygningen ble redusert fra 29 meter til 9 meter på det smaleste.

Forut for at saken skulle behandles i tingretten dukket det opp en erklæring som grunneier hadde undertegnet 29 år tidligere i forbindelse med oppføring av driftsbygningen. Statens vegvesen hadde i 1987 tillatt bygging 1 meter innenfor daværende byggegrense på betingelse av at grunneier undertegnet erklæringen hvor han fraskrev seg erstatning for «skader eller ulemper som måtte skyldes vegvedlikeholdet, utbedringsarbeider eller vegtrafikken, og som er en følge av at bygningen ligger innenfor byggegrensen».

Statens vegvesen argumenterte i tingretten for at den undertegnede erklæringen var til hinder for å tilkjenne ulempeerstatning til grunneier. Vegvesenet fikk tilslutning fra rettens fagdommer, men ikke fra de to skjønnsmedlemmene. Staten begjærte derfor overskjønn.

Eidsivating lagmannsrett ga grunneier enstemmig medhold i kravet på erstatning. Lagmannsretten tok utgangspunkt i at formuleringen i erklæringen måtte tolkes konkret. Erklæringen måtte forstås slik at grunneier ikke skulle behandles dårligere enn om driftsbygningen i sin helhet var oppført utenfor byggegrensen, dvs. 1 meter lenger fra vegen. Retten konkluderte med at ulempene da ville ha vært tilnærmet de samme.

Det var også et tema i saken hvorvidt det beslagnede arealet kunne ha vært brukt til lagring av rundballer dersom vegutvidelsen ikke hadde kommet. Lagmannsretten besvarte dette bekreftende under henvisning til en dom fra Høyesterett (Rt-2014-538). Lagring av rundballer (i to høyder) ville ikke ha vært til hinder for sikten på stedet.

Lagmannsrettens avgjørelse viser at grunneier bør være kritisk dersom Statens vegvesen påstår at erstatning er uaktuelt fordi det er undertegnet en erklæring i forbindelse med bygging innenfor byggegrensen. Erklæringen og den konkrete situasjonen må tolkes nærmere.

Det som her er skrevet om riksveg, vil gjelde på tilsvarende måte også for andre offentlige veier. ■